

Hướng dẫn **giải VBT Ngữ Văn 8 tập 2 bài Hành động nói (tiếp theo)** ngắn gọn, chi tiết, bám sát nội dung chương trình học giúp các em tiếp thu bài giảng một cách dễ hiểu và hỗ trợ các em ôn luyện thêm kiến thức.

Dưới đây là cách giải bài Hành động nói (tiếp theo) trong vở bài tập Ngữ Văn 8 tập 2 mà chúng tôi đã chọn lọc và tổng hợp giúp các em học sinh có nguồn tham khảo tốt nhất.

Giải câu 1 trang 71 VBT Ngữ Văn 8 tập 2

Tìm các câu nghi vấn trong bài *Hịch tướng sĩ* của Trần Quốc Tuấn. Cho biết những câu ấy dùng làm gì. Vị trí của từng câu trong từng đoạn văn có liên quan như thế nào đến mục đích nói của nó.

Lời giải chi tiết:

Các câu nghi vấn trong bài *Hịch tướng sĩ*:

- *Lúc bấy giờ, dẫu các ngươi muốn vui vẻ phỏng có được không?*

⇒ Mục đích: khẳng định không thể vui vẻ được.

- *Lúc bấy giờ, dẫu các ngươi không muốn vui vẻ phỏng có được không?*

⇒ Mục đích: khẳng định không thể không vui vẻ được.

- *Vì sao vậy?*

⇒ Mục đích: nêu vấn đề để giải thích.

- *Nếu vậy, rồi đây sau khi giặc già đẹp yên, muôn đời để thẹn, há còn mặt mũi nào đứng trong trời đất nữa?*

⇒ Mục đích: khẳng định sự nhục nhã đốn hèn, xấu xa của những kẻ không biết rửa nhục, không biết đốn hèn, không lo luyện tập *Binh thư yếu lược*.

- Vị trí của mỗi câu trong từng đoạn:

+ Những câu nghi vấn đứng ở cuối các đoạn văn thường dùng để khẳng định hay phủ định điều đã được nêu ra trong câu ấy, đoạn ấy.

+ Còn các câu nghi vấn đứng ở đầu đoạn thường dùng để nêu vấn đề.

Giải câu 2 trang 72 vở bài tập Ngữ Văn 8 tập 2

Nhiều người có nhận xét là trong các bài nói, bài viết của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường kêu gọi chiến sĩ, đồng bào bằng những câu trần thuật. Hãy tìm những câu trần thuật có mục đích cầu khiến trong các đoạn trích dưới đây của Người và cho biết hình thức diễn đạt ấy có tác dụng như thế nào trong việc động viên quần chúng.

a)

- *Vì vậy, nhiệm vụ thiêng liêng của toàn dân ta lúc này là phải nâng cao tinh thần quyết chiến, quyết thắng, quyết tâm giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc.*

- Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu, quét sạch nó đi.

- Đồng bào và chiến sĩ miền Nam anh hùng, dưới ngọn cờ vẻ vang của Mặt trận Dân tộc Giải phóng, liên tục tiến công, liên tục nổi dậy, kiên quyết tiến lên, giành lấy thắng lợi hoàn toàn.

- Quân và dân miền Bắc quyết ra sức thi đua yêu nước, xây dựng chủ nghĩa xã hội và làm tròn nghĩa vụ của mình đối với đồng bào miền Nam ruột thịt [...].

(Lời kêu gọi cả nước tiến lên đánh thắng giặc Mĩ xâm lược)

b) Cuối cùng, tôi để lại muôn vàn tình thân yêu cho toàn dân, toàn Đảng, cho toàn thể bộ đội, cho các cháu thanh niên và nhi đồng.

[...] Điều mong muốn cuối cùng của tôi là: Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hào bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới.

(Di chúc)

Lời giải chi tiết:

* Các câu trần thuật có mục đích cầu khiến:

a. – Nhiệm vụ thiêng liêng...thống nhất Tổ quốc

- Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta thì ta còn phải chiến đấu quét sạch nó đi

b. Điều mong muốn cuối cùng của tôi là...cách mạng thế giới

* Tác dụng của hình thức diễn đạt: Kiến cho mục đích cầu khiến ít áp đặt hơn, có tác dụng động viên, khích lệ người nghe nhiều hơn.

Giải câu 3 trang 72 VBT Ngữ Văn lớp 8 tập 2

Tìm các câu có mục đích cầu khiến trong đoạn trích sau. Mỗi câu ấy thể hiện quan hệ giữa các nhân vật và tính cách nhân vật như thế nào?

Dế Choắt trả lời tôi bằng một giọng rất buồn rầu:

- Thưa anh, em cũng muốn khôn nhưng khôn không được. Đụng đến việc là em thở ròi, không còn hơi sức đâu mà đào bới nữa [...]. Hay bây giờ em nghĩ thế này... Song anh cho phép em mới dám nói...

Rồi Dế Choắt loanh quanh, bần khoăn. Tôi phán bảo:

- Được, chú mình cứ nói thẳng thừng ra nào.

Dế Choắt nhìn tôi mà rằng:

- Anh đã nghĩ thương em như thế này thì hay là anh đào giúp cho em một cái ngạch sang bên nhà anh, phòng khi tắt lửa tối đèn có đũa nào đến bắt nạt thì em chạy sang...

Chưa nghe hết câu, tôi đã héch răng lên, xì một hơi rõ dài. Rồi với bộ điệu khinh khỉnh, tôi mắng:

- *Hức! Thông ngách sang nhà ta? Dễ nghe nhỉ! Chú mày hôi như cú mèo thế này, ta nào chịu được. Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi. Đào tổ nông thì cho chết!*

Tôi về, không một chút bận tâm.

(Tô Hoài, *Dế Mèn phiêu lưu kí*)

Lời giải chi tiết:

- Các câu có mục đích cầu khiến:

Anh đào giúp cho em một cái ngách...chạy sang.

Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi

- Quan hệ giữa các nhân vật và tính cách nhân vật:

Dế Mèn ở vị trí bề trên với tính cách kiêu căng, hống hách, Dế Choắt ở vị trí bề dưới với tính cách hiền lành, yếu đuối.

Giải câu 4 trang 73 vở bài tập Văn lớp 8 tập 2

Hành động nói đôi khi cũng làm người khá đau đớn. Nêu một tình huống giao tiếp có kiểu hành động nói như vậy.

Hãy so sánh tác động đó của hành động nói và tác động của hành động "đánh" để tìm ra những điểm giống nhau và khác nhau giữa hai kiểu hành động.

Từ sự so sánh trên, có thể rút ra được bài học gì về giao tiếp?

Lời giải chi tiết:

- Tình huống: Trong một lớp học, giáo viên không tin tưởng vào khả năng của một học sinh, thường xuyên mắng chửi học sinh là đồ bỏ đi, đồ vô dụng.

- So sánh:

+ Cách thức: Một bên sử dụng lời nói, một bên sử dụng hành động

+ Điều kiện tiên hành: hành động đánh phải dùng sức mạnh của thể lực

+ Kết quả đối với người chịu tác động xét về phương diện vật lí, sinh lí và tâm lí: hành động nói khiến người chịu tác động bị tổn thương về tâm lí, còn hành động đánh khiến người chịu tác động bị tổn thương về sinh lí, vật lí

+ Thời gian chịu ảnh hưởng: Hành động đánh có thể khiến người chịu tác động đau trong một thời gian ngắn, nhưng hành động nói có thể kiến người chịu tác động đau trong thời gian dài thậm chí mãi mãi không thể quên.

- Bài học: Trong giao tiếp, cần chú ý đến tính chất văn hóa và đạo lí của lời nói.